

Enige notities betreffende *SULCOREBUTIA RAUSCHII* Frank

door Günther Fritz

Bijna ingesloten door de diverse groeiplaatsen van *Sulcorebutia tarabucoensis*, groeit noordelijk van Zudanez een volledig verschillende *Sulcorebutia*, die eveneens door Walter Rausch werd ontdekt en te zijner eer als *Sulcorebutia rauschii* werd beschreven (Frank 1969):

"Lichaam enkelvoudig tot spruitend, 15 mm hoog en tot 30 mm doormeter, schedel ingezonken, epidermis zwartgroen tot violet, penwortel. Ribben tot 16, in spiraalvormig gerangschikte, ± 5 mm grote, vlakke knobbels opgelost. Areolen langwerpig tot ca. 2 mm lang, met weinig wit vilt. Randdoorns tot 11, 1 tot 1,5 mm lang, priemvormig, klauwachtig naar beneden toe gebogen en aanliggend, met verdikte basis, zwart. Geen middendoorns. Vruchtbeginsel kogelvormig, bleekgroen, naakt, met weinig spitse schubben bezet. Buitenste bloemblaadjes helder geelachtig groen, naar boven toe in vuilroze overgaand, met weinig smalle schubben, die in rozebruine, smalle buitenste hulbladeren overgaan. Binnenste bloemblaadjes breedspatelvormig,

magenta roze. Keel wit. Meeldraden rood. Helmknopjes lichtgeel. Stamper witachtig, met lobben van dezelfde kleur die ter hoogte van de helmknopjes eindigen. Vrucht kogelvormig, ongeveer 4 mm doormeter, eerst groen, daarna bruin wordend, met spitse schubjes bezet en met vast aangehechte bloemresten. Zaad ongeveer 1,5 mm groot, ovaal, met scheef afgeknot basaal hilum. Testa met fijne wratjes, grijsbruin. Vindplaats Boliviaë, departement Chuquisaca, bij Zudanez, op 2.700 m. Holotype in de verzameling W. Rausch, veldnummer 289."

(Het zou interessant zijn na te gaan of de type-plant intussen ergens gedeponeerd werd, want anders zou deze nieuwbeschrijving nog altijd niet geldig zijn!)

Volgens de ICBN-voorschriften gaat het ook hier om de beschrijving aan de hand van één enkele (?) plant; zoals bij de meeste *Sulcorebutia*'s vinden we ook bij *S. rauschii* qua uitzicht nogal wat variatie wat de kleur van de epidermis (van heldergroen tot donkerviolet) en de bedoorning (van heldergeel tot zwart) betreft.

Doch al deze planten zijn zonder problemen als *S. rauschii* te herkennen.

Dat geldt ook voor de planten die door Knize (KK 1209) in de handel werden gebracht en onlangs ook nog voor de planten die door Swoboda (HS 121) werden verzameld.

Ook de bloem is gewoonlijk zeer stabiel donkermagenta, deels met een witte keel. De bekende WR-kloon met heldergele doorns bloeit wel roze, maar is blijkbaar geslachtelijk niet te vermeerderen. Het absolute buitenbeentje is echter de hier afgebeelde kloon WR 289/4 met een (bij grote warmte) bijna witte bloem (foto: Kirstein). Ook bij de HS-planten is ten minste al één plant bekend geworden met een grote magenta bloem en brede, witte keel.

In de beginjaren van onze Sulco-manie hebben we ook het fenomeen van een vermeende roodgeel bloeiende *S. rauschii* nagejaagd, echter zonder resultaat, we hebben het bestaan ervan niet kunnen verifiëren. Doch waarom zou een dergelijke plant niet bestaan? Er staat toch b.v. in de beschrijving van *S. vasqueziana* Rausch: "bloem magenta of rood en binnenin geel". Alleen, wie heeft ooit zo'n plant al eens gezien?

En tenslotte is er nog een *S. rauschii* "met behaarde bloembuis" bekend en vermeerderd geworden, met een rode bloem. Het spreekt vanzelf dat dit geen *Sulcorebutia* kan zijn. Doch wat verbergt zich daarachter? Een natuurhybride? Een *Digitorebutia*, afkomstig van de groeiplaats van *S. rauschii*? *Rebutia*-specialisten vermoeden nu dat deze plant bij *R. huasiensis* Rausch (*Lobivia atrovirens* var. *huasiensis* sensu Rausch) hoort en, aangezien ik geen *Rebutia*-kenner ben, kan ik daarover niet oordelen.

Maar nu terug naar onze *Sulcorebutia*. Ze schijnt uit een populatie te stammen, die in de top-regio van de eerste bergen noordelijk van Zudanez (Rausch 1973) te vinden is, de Cerro Ayrampo. Ook Augustin (1987) geeft als hoogte van de vindplaats van zijn HS 121 2.700 m op. Hiervoor spreekt verder nog het feit dat deze populatie herhaaldelijk tevergeefs werd gezocht. En daar bovenop komt nog dat er tot nu toe geen duidelijke verbindingen met andere *Sulcorebutia*'s zijn, noch met de diverse populaties van *S. tarabucoensis*, noch met de verder zuidelijk gelegen vindplaatsen van *S. crispata* Rausch.

Uitzonderlijk acht ik het nodig nog een woordje over de cultuur van deze planten te zeggen. Ik kan dr. Rosenberger (1991) niet volgen wanneer hij meent dat de planten "slechts zeer langzaam" groeien en "overleven problematisch zou zijn". Onder mijn kweekomstandigheden (kas, platte bak en ook in de open lucht) groeien de planten zeer goed en moeilijkheden ken ik ook niet. Inderdaad bloeien alleen de planten in de kas goed, wanneer ze tijdens de knopvorming voldoende water krijgen. De andere planten van *S. rauschii* daarentegen bloeien maar slecht of zelfs helemaal niet, misschien omdat ze op het verkeerde tijdstip water hebben gekregen en zodoende mogelijke bloemknoppen in spruiten zijn overgegaan. Ik moet daarenboven toegeven dat uitgerekend de afgebeelde plant zich onder mijn behandeling als uitgesproken bloeionwillig voordoet, dit in tegenstelling met andere verzamelingen.

Literatuur:

Augustin, K. (1987): Die HS-Sulcorebutien und Weingartien - Auswertung Feldaufzeichnungen. *Kakt. and. Sukk.* 38 (7): 178-180

Frank, G. (1969): *Sulcorebutia rauschii* FRANK. *Kakt. and. Sukk.* 20 (12): 238-239

Rausch, W. (1973): *Sulcorebutia rauschii* FRANK. *Succulenta* 52 (4): 72-73

Rosenberger, P. (1991): *Sulcorebutia rauschii* FRANK. *Kakt. and. Sukk.* 42 (7): Karteiblatt 20

Burg-Windeck-Strasse 17, Schladern, D-(W)-5227 Windeck 1.

Vertaling: F. Lampo

Dit artikel werd in **CaVeKa** 4(11) 1991 (bldz. 172-174) gepubliceerd.
Overgenomen met de toelating van de schrijver en de uitgever.
